135346

UITSPRAAK

In het geschil tussen:

[appellante], wonend in [woonplaats], appellante, hierna: [appellante]
gemachtigde: mevrouw mr. M.M. van Breet

en

[schoolbestuur], gevestigd in [vestigingsplaats], verweerder, hierna: de werkgever
gemachtigde: mevrouw mr. D. Andringa

1. KERN VAN DE UITSPRAAK

Beroep tegen berisping vanwege fysiek ingrijpen ongegrond. De werkgever heeft in redelijkheid de werknemer de disciplinaire maatregel van een schriftelijke berisping kunnen opleggen.

2. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

2.1 Bij beroepschrift van 16 juli 2026 heeft [appellante] beroep ingesteld tegen de beslissing van de werkgever van 5 juni 2026 om haar schriftelijk te berispen.

2.2 De werkgever heeft op 11 september 2026 een verweerschrift ingediend.

2.3 De hoorzitting vond plaats op 29 oktober 2026 in Utrecht.

2.4 [appellante] was ter zitting aanwezig, vergezeld door [vertrouwd persoon], en bijgestaan door haar gemachtigde.

2.5 Namens de werkgever waren aanwezig [HR-adviseur], en [directeur] van [school] in [vestigingsplaats 2], daartoe bijgestaan door de gemachtigde.

2.6 [appellante] heeft een pleitnota overgelegd.

3. DE FEITEN

3.1 [appellante] is sinds 16 juni 2010 in dienst bij de werkgever in een vast dienstverband met een volledige betrekkingsomvang. Zij is werkzaam als leerkracht bij [school] in [vestigingsplaats 2] (hierna: de school).

3.2 Op de arbeidsverhouding is van toepassing de cao po.

3.3 Op 14 april 2026 was [appellante] met een groep van (ongeveer) achttien leerlingen uit de groepen 5 en 6 en een LIO-stagiaire in een speeltuin in de buurt van de school. Een leerling liep na een conflict met een andere leerling weg in de richting van de uitgang van de speeltuin. [appellante] sprak de leerling daarop aan en verzocht hem om terug te komen. Aan dat verzoek gaf de leerling aanvankelijk geen gehoor. De leerling liep vervolgens toch terug naar de speeltuin om zijn rugtas te pakken, waarna hij opnieuw probeerde de speeltuin te verlaten. De LIO-stagiaire pakte de leerling bij de schouders/rugtas vast om hem tegen te houden. De leerling werd boos en begon zich te verzetten. [appellante] nam de leerling over van de stagiaire. Dit deed zij eerst door hem bij de pols te pakken en hem te manen om op een bankje te gaan zitten. [appellante] hield vervolgens eerst de leerling op het bankje op schoot vast met haar armen om zijn middel. De leerling verzette zich daarbij fysiek, maakte slaande bewegingen naar [appellante], schreeuwde en gaf herhaaldelijk aan te willen worden losgelaten. Toen [appellante] de leerling bijna niet meer in bedwang kon houden, liet zij zich vervolgens met de leerling in bedwang van de bank af glijden, legde hem op zijn buik en hield hem daar met in ieder geval haar arm om hem heen fysiek in bedwang totdat hij rustiger werd.

3.4 Op 16 april 2026 heeft de werkgever [appellante] gehoord over het incident.

3.5 Op 13 mei 2026 heeft de werkgever het schriftelijk voornemen geuit om [appellante] schriftelijk te berispen vanwege het voorval van 14 april 2026.

3.6 Op 3 juni 2026 heeft [appellante] per brief haar zienswijze ten aanzien van het voornemen kenbaar gemaakt.

3.7 Op 5 juni 2026 heeft de werkgever [appellante] schriftelijk een berisping opgelegd.

4. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

[appellante]

4.1 De berisping is onterecht. Er was geen sprake van plichtsverzuim. Het handelen was proportioneel en subsidiair. [appellante] moest, om desastreuze gevolgen te voorkomen, noodzakelijkerwijs gedurende enkele minuten fysiek contact toepassen om de leerling kalm te krijgen. Het gedrag van de leerling was namelijk onvoorspelbaar.
Bij deze leerling was al sprake van een zeker patroon van gedragsproblematiek.
Bovendien was er sprake van een gevaarlijke verkeerssituatie, omdat direct naast die speeltuin een relatief drukke doorgaande weg ligt, waar bovendien op onvoorspelbare momenten bouwverkeer en vrachtwagens passeerden.

4.2 [appellante] kon in redelijkheid niet kiezen voor minder ingrijpende maatregelen, omdat alleen zeer snel besluiten en ingrijpen kon voorkomen dat de leerling in een gevaarlijke situatie zou belanden. Ze kon dit redelijkerwijs niet overlaten aan de LIO-stagiaire, omdat het deze stagiaire al eerder niet lukte om de leerling tegen te houden. Ze moest als leerkracht ook de stagiaire in bescherming nemen. Bovendien ging het om een grote groep van achttien leerlingen waarvoor voldoende toezicht zou moeten blijven.

4.3 Leerlingen mogen volgens tussen de leerkrachten onderling en mondeling gemaakte afspraken niet zonder begeleiding de weg oversteken. Dit omdat er onderweg van en naar de gymzaal regelmatig incidenten voorkomen.

4.4 De werkgever heeft onvoldoende zorgvuldig onderzoek gedaan. De gebruikte verklaringen volstaan niet als grondslag van de feiten. De ouders van leerlingen verklaarden niet uit eigen waarneming, maar alleen op basis van horen zeggen. De LIO-stagiaire verklaarde tegenstrijdig. Ze had tegen [appellante] namelijk niet aangegeven dat ze tegen de werkgever heeft verklaard ook met de benen fysiek contact gemaakt te hebben met de leerling. [appellante] heeft de verklaring van de LIO-stagiaire ook niet mogen inzien. De werkgever heeft verzuimd om de oma van de betrokken leerling te bevragen. Zij heeft tegen [appellante] verklaard het ingrijpen niet disproportioneel te vinden. De werkgever heeft de eigen verklaring van [appellante] onvoldoende meegewogen.

De werkgever

4.5 De berisping is terecht. Er is sprake van plichtsverzuim. [appellante] heeft de grens van noodzakelijk fysiek ingrijpen ver overschreden. De intensiteit en duur daarvan gingen verder dan kortdurend en noodzakelijk ingrijpen ter directe beëindiging van een onveilige situatie. Uit de beschikbare verklaringen, dus ook die van [appellante] zelf,

volgt niet dat er sprake was van een zodanige acute of gevaarlijke situatie dat ingrijpen in de vorm van het fysiek op de grond brengen van en in liggende positie vasthouden van de leerling noodzakelijk was. Het is niet gebleken dat de leerling hevig geëmotioneerd en/of gehaast was. Hij zou rustig van de speeltuin zijn weggelopen. Van een bijzonder gevaarlijke verkeerssituatie is ook niet gebleken. Het is een klein en rustig dorp. Naast de speeltuin ligt een doorgaande weg, die alleen door bestemmingsverkeer wordt gebruikt.

4.6 [appellante] had kunnen en moeten kiezen voor een minder ingrijpend alternatief. Ze had de leerling gewoon weg moeten laten lopen en ouders en de school daarvan op de hoogte moeten stellen. Ook had ze de LIO-stagiaire kunnen vragen om achter hem aan te lopen. Er was onvoldoende reden om af te wijken van het uitgangspunt dat leerlingen onder normale omstandigheden ook zelfstandig van en naar huis mogen lopen. Deze leerling was in het dorp ook bekend. Dat de school voor de begeleiding van deze specifieke leerlingenpopulatie bij incidenten mogelijk geen specifieker handelingskader heeft vastgesteld, doet er niet aan af dat [appellante] kon en moest terugvallen op het algemene uitgangspunt dat fysiek ingrijpen als dit alleen in acuut onveilige situaties is toegestaan.

4.7 De werkgever heeft voldoende zorgvuldig onderzoek gedaan naar de toedracht. Het besluit is namelijk doorslaggevend gebaseerd op de eigen verklaring van [appellante] zelf. Ook in haar eigen lezing van de feiten blijft sprake van een situatie waarin de leerling gedurende een lange tijd fysiek in zijn bewegingsvrijheid werd beperkt. De werkgever is dus niet uitgegaan van de op punten afwijkende, maar evengoed niet wezenlijk tegenstrijdige verklaring van de LIO-stagiaire. Of de nek van de leerling zich al dan niet onder haar oksel bevond en zijn benen zich tussen haar benen bevonden, maakt voor de mate van plichtsverzuim geen wezenlijk verschil. De verschillende verklaringen kwamen hoe dan ook zodanig overeen dat de werkgever verder onderzoek niet nodig achtte. De oma van de leerling had hieraan ook niets kunnen toevoegen, omdat zij de aanloop van het incident niet had gezien.

4.8 [appellante] heeft weliswaar aangegeven dat zij zich niet met het gespreksverslag kan verenigen, maar gaf daarbij niet aan tegen welke passages of onderdelen van het verslag zij bezwaar heeft. Om die reden kon de werkgever niet vaststellen op welke punten [appellante] de inhoud van het verslag onjuist achtte.

5. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid

5.1 Aangezien het beroep is gericht tegen één van de beslissingen, genoemd in artikel 12.1 lid 1 cao po, en binnen de daartoe geldende termijn is ingesteld, is de Commissie bevoegd van het beroep kennis te nemen en is het beroep ontvankelijk.

De berisping

5.2 De Commissie stelt vast dat de werkgever de voor het treffen van een disciplinaire maatregel voorgeschreven verweerprocedure correct heeft gevolgd. Daarmee is voldaan aan de formele vereisten voor het opleggen van een disciplinaire maatregel.

Toetsingskader

5.3 De Commissie zal toetsen of de werkgever in redelijkheid heeft kunnen komen tot het besluit om [appellante] de disciplinaire maatregel van een berisping op te leggen.
Dit houdt in dat de Commissie eerst onderzoekt of de feiten waarop het besluit is gebaseerd, vaststaan. Als dat het geval is, beoordeelt de Commissie of het handelen of nalaten van [appellante] kan worden aangemerkt als plichtsverzuim en, als dat het geval is, of het opleggen van een disciplinaire maatregel daarop een passende reactie is. Tot slot beoordeelt de Commissie of de opgelegde maatregel evenredig is aan het vastgestelde plichtsverzuim.

Feiten

5.4 [appellante] betwist de in het besluit van 5 juni 2026 beschreven toedracht niet uitdrukkelijk. De Commissie stelt vast dat de punten waarover [appellante] stelt dat de toedracht anders was, niet in het besluit staan vermeld. De werkgever geeft voor enkele daarvan ook uitdrukkelijk aan deze niet in het besluit te hebben meegewogen.
In zoverre kan de Commissie de verdere beoordeling van het beroep dus ook baseren op alleen de toedracht zoals [appellante] die zelf heeft geschetst, hierboven weergegeven onder 3.3. Daarmee staat vast dat, op het moment dat [appellante] de leerling vastpakte:

- in ieder geval geen sprake was van direct gevaar voor anderen dan de betrokken leerling;
- geen sprake was van meer dan een boze, ongehoorzame leerling die op het punt stond om van de speeltuin weg te lopen;
- de leerling tegenstribbelde toen de stagiaire hem fysiek probeerde tegen te houden;
- de leerling toen pas is gaan schelden en slaan.

Plichtsverzuim

5.5 Onder plichtsverzuim wordt op grond van artikel 3.14 lid 2 cao po verstaan: “het overtreden van de voor de werknemer geldende voorschriften, het niet nakomen van hem opgelegde verplichtingen, alsmede het doen of nalaten van datgene dat de werknemer bij een goede uitoefening van zijn functie behoort na te laten of te doen”.

5.6 De Commissie overweegt als volgt. Het fysiek ingrijpen richting een leerling is alleen in uitzonderlijke situaties toegestaan, namelijk in situaties waarin de veiligheid van leerlingen of anderen in het geding is. In deze situatie kon en moest [appellante] er rekening mee houden dat de leerling niet zou gaan reageren op aanspreken en dat deze zich snel zou onttrekken aan haar toezicht door de speeltuin te verlaten en de openbare weg te betreden. De Commissie kan begrijpen dat [appellante] weglopen van de leerling heeft willen voorkomen, omdat zij als leerkracht toezicht moest kunnen houden op alle leerlingen ter plaatse. Partijen spreken elkaar tegen ten aanzien van de vraag of er sprake was van een gevaarlijke verkeerssituatie. Naar het oordeel van de Commissie is niet gebleken van een situatie waarin de veiligheid van de leerling of anderen direct in het geding was. Desondanks heeft [appellante] vervolgens de leerling fysiek in bedwang gehouden, terwijl deze zich duidelijk in woord en gebaar hiertegen verzette. Zij is daar ook nog mee doorgegaan toen de leerling bijna was losgekomen, door hem verder in bedwang te houden toen deze op de grond terecht gekomen was. Naar het oordeel van de Commissie bestond voor een zodanig vergaand fysiek ingrijpen geen noodzaak. Door de leerling op deze wijze fysiek te benaderen, terwijl er geen gevaar was voor de leerling zelf, medeleerlingen of personeel, heeft [appellante] in strijd gehandeld met de professionele normen die van een werknemer verwacht mogen worden. De Commissie is dan ook van oordeel dat dit handelen plichtsverzuim oplevert.

5.7 Gebleken is dat de werkgever voor het personeel geen duidelijke en eenduidige instructies hanteert ten aanzien van begeleiding en ingrijpen bij incidenten (rondom weglopen van leerlingen) specifiek ten aanzien van de leeftijdsgroep waartoe deze leerling behoort. Dit maakt het voorgaande echter niet anders, omdat van [appellante] ook bij het ontbreken van duidelijkere instructies een andere handelwijze verwacht mocht worden. De Commissie overweegt echter wel dat het ontbreken van een duidelijker handelingskader voor het personeel de kans vergroot dat personeel in de acute dynamiek rondom een incident een inschatting maakt en een handelwijze kiest die de werkgever achteraf onwenselijk acht.

Passendheid en evenredigheid

5.8 Naar het oordeel van de Commissie is de ernst van het plichtsverzuim van dien aard dat de werkgever daar in redelijkheid het opleggen van een disciplinaire maatregel aan heeft

kunnen verbinden. Gezien de aard van het incident, waarbij het gaat om een enkele, op zichzelf staande gebeurtenis, acht de Commissie de opgelegde maatregel van een schriftelijke berisping, als minst zware disciplinaire maatregel, evenredig aan het plichtsverzuim.

5.9 Dit alles maakt dat de Commissie het beroep tegen de berisping ongegrond verklaart.

6. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen verklaart de Commissie het beroep ongegrond.

Vastgesteld te Utrecht op 9 november 2026 door mr. dr. E. van Vliet, voorzitter, mr. P.R.H. Demacker en mr. K.M.M.E. Keybets, leden, in aanwezigheid van mr. J. Warntjes, secretaris.

mr. dr. E. van Vliet
voorzitter

mr. J. Warntjes
secretaris